

Werelderfgoed & Risico- en crisisbeheersing

Capacitybuilding sessie IV

Werelderfgoed Capacity Building
Bouwstenen voor een sterk erfgoedbeheer

Juli 2021



Unesco
Nederlandse Commissie



Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap



Capacity building/kennisbijeenkomst Werelderfgoed en Risico- en crisisbeheersing

d.d. 19 mei 2021

Thema Werelderfgoed en Risico- en crisisbeheersing

Onder leiding van adviseurs op het gebied van veiligheidszorg en risicobeheersing hebben de deelnemers concrete handvatten gekregen om risico's voor het werelderfgoed in kaart te brengen en bij dreiging of ramp crisisbewust te kunnen handelen.

1. Kennisuitwisseling

In de ochtend lag de focus op het delen van kennis door middel van twee presentaties. De eerste presentatie door Sjon de Haan 'Casus Werelderfgoed de Waddenzee' betreft de crisis met het containerschip MS Zoe in de Waddenzee. De tweede presentatie gaat over *Disaster Risk Management (DRM) and World Heritage* door Rohit Jigyasu van de Iccrom, het internationale adviesorgaan van Unesco.

1.1 Casus Werelderfgoed de Waddenzee

Sjon de Haan (Waddenzee) met inbreng van Karst Jansen (MinLNV) licht het incident met de aangespoelde containers van MS Zoe toe en vertelt wat daar allemaal bij kwam kijken.

In de nacht van 1 op 2 januari 2019 verloor containerschip MSC Zoe 342 containers in de verkeersbaan op het Nederlandse en Duitse deel van de Noordzee boven de Waddeneilanden. Van 299 containers zijn één of meerdere geïdentificeerde containerdelen met unieke containernummers uit de Noordzee en Waddenzee geborgen. Op 11 januari stuurde het Werelderfgoed Centrum in Parijs een brief naar de Nederlandse en Duitse Ambassadeurs voor een statusupdate ten aanzien van de State of Conservation (SoC) van de Waddenzee. Deze brief treft u in de Annex.

Uitdagingen

Uit de presentatie blijkt dat de grootste uitdaging de coördinatie was. Door de schaal van de ramp waren meerdere gemeenten en verschillende verantwoordelijke autoriteiten betrokken. De centrale coördinatie lag bij Rijkswaterstaat, maar die was in de eerste instantie niet zichtbaar. Door het gebrek aan coördinatie was het niet goed duidelijk wie wat moest doen. Gemeenten namen zelf actie en deze verschilden per eiland. Pas toen de ramp werd opgeschaald naar [Grip 4 situatie](#) (gemeente overstijgend), viel alles op z'n plek. De les bij de Waddenzee was om eerder op te schalen, zodat de crisisbeheersing loopt via de veiligheidsregio's. Bij een Grip 4 situatie komt er meteen actie en gaan de systemen in werking. Grip systeem is een veiligheidssysteem om commandolijnen zichtbaar te maken en aanspreekpunten zichtbaar. Bij een Grip 4 situatie is de burgemeester van de

grootste gemeente in de veiligheidsregio het aanspreekpunt. Hierdoor worden beslissingen gecentraliseerd.

Een andere uitdaging bleek de aanwezigheid van vrijwilligers. Werelderfgoed de Waddenzee oefent regelmatig met vrijwilligers. Zij zijn bekend met het gebied, de weersomstandigheden en ze staan in nauw contact met de verantwoordelijke beheerders van het gebied. De vele (media)aandacht na de containerramp trok veel strandjutters en bezorgde mensen aan. Zij kwamen massaal naar het gebied om een helpende hand te bieden, maar in een crisissituatie is het lastig om veel vrijwilligers tegelijkertijd te managen. Zeker wanneer hun hulp soms eerder een storend werkt dan bijdraagt. “Mensen komen een uurtje schoonmaken en willen dan het terras op.” Je moet vooraf vrijwilligers aanwijzen die hun taak serieus nemen. Of anders werken met professionals die weten wat ze doen. Bovendien kleeft er ook een veiligheidsrisico aan. Mensen die niet gewend zijn om in de kou en regen en niet beschikken over de juiste kleding, kunnen onderkoeld raken. Uiteindelijk bleek de stroom aan mensen een soort ramp in een ramp te zijn.

“Wat zou je anders doen in de toekomst en hoe zorg je voor een betere begeleiding van onder meer vrijwilligers?” Voor zowel de Noordzee als de Waddenzee is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de waterkwaliteit en zijn we beheerder van de bodem. Rijkswaterstaat is ook verantwoordelijk voor het coördineren van het opruimen. Ze hebben een draaiboek opgesteld hoe omgaan met rampen en vrijwilligers. Dat vormt de leidraad bij toekomstige rampen.

Op de vraag of de ramp ook positieve effecten had, antwoordt De Haan dat door de media-aandacht de Waddenzee als werelderfgoed weer op de kaart staat. Veel mensen zijn fan van de Waddenzee en betrokken. Dat is ook heel positief.

Aandachtspunten:

Een belangrijk punt van aandacht is dat bij een grootschalige ramp de coördinatie en besluitvorming volledig buiten de scope ligt van de mensen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van het (natuur)gebied. Het is daarom belangrijk om van tevoren helder te hebben wie het bevoegd gezag is tijdens een crisissituatie in het gebied waarin het werelderfgoed gelegen is en hoe de crisisbeheersingsstructuur in elkaar zit.

Vragen die hierbij een rol spelen zijn:

- In welke veiligheidsregio ligt het erfgoed?
- Hoe is het contact met de eigen burgemeester binnen jouw gemeente? Welke burgemeester is de voorzitter van de veiligheidsregio?
- Wordt er iets over het erfgoed gezegd in het risicoprofiel van de regio waar het erfgoed zich in bevindt? Meer leren over [risicokaarten](#) en het regionaal risicoprofiel?

Als siteholder kan je samen met partners op het gebied van crisisbeheersing tot op zekere hoogte vooraf risico's in kaart brengen. Door diverse scenario's te schetsen van wie je afhankelijk bent. Dan weet je wie je nodig hebt en wat je in werking kunt

stellen. Als je het over gebouw hebt, dan heb je direct invloed als eigenaar maar als het groter is (in dit geval de Waddenzee) dan ben je afhankelijk van andere partijen. Houd er rekening mee dat erfgoed niet als vitaal belang wordt gezien. Levens van mensen/dieren gaan altijd voor. Ga in de 'koude fase' in gesprek met hulpdiensten en de veiligheidsregio's over wat je wel en niet mag verwachten.

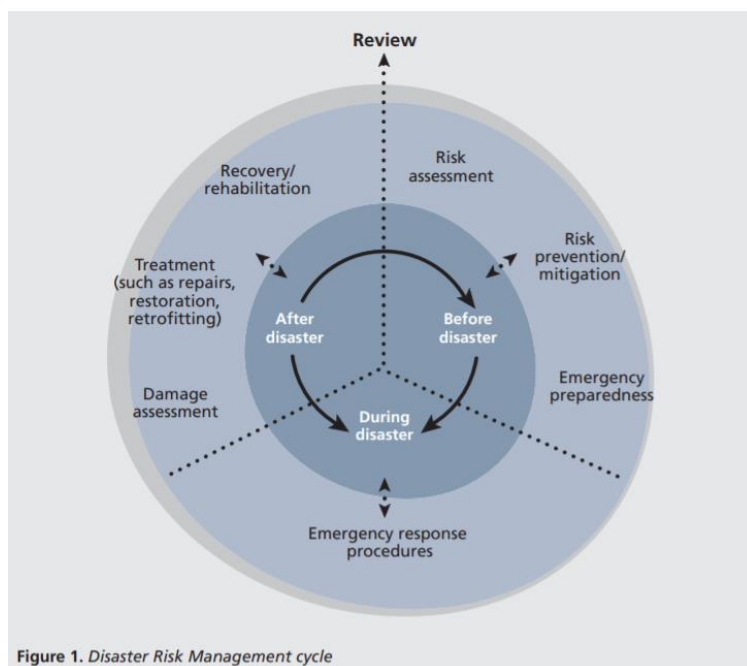
1.2 Disaster Risk Management and World Heritage

De tweede presentatie gaat over *Disaster Risk Management (DRM) and World Heritage* door Rohit Jigyasu van de Iccrom, het internationale adviesorgaan van Unesco.

Het werelderfgoedcomité adviseert landen (zie Art. 118 van de Operational Guidelines) om rampen, klimaatverandering en andere vormen van risicopreventies als onderwerp mee te nemen in het managementplan en training strategieën van Werelderfgoedsites. Zie ook Decision 43 COM 11A Decision 43 COM 11A. Zie voor meer informatie: UNESCO World Heritage Committee. 2007. Strategy for Reducing Risks from Disasters at World Heritage Properties. (Doc WHC-07/31.COM/7.2)

<https://whc.unesco.org/archive/2007/whc07-31com-72e.pdf>

Om beter te begrijpen waarom het belangrijk is om preventieve maatregelen te nemen tegen mogelijke gevolgen van een crisissituatie, vertelt Rohit over de "disaster cycle for cultural heritage". De stappen die genomen moeten worden voor/tijdens/na de ramp. De meeste risico's kun je vooraf niet inventariseren. Regelmatig moet je protocollen testen. Ook moet je het goed voorbereiden want op het moment zelf is er veel chaos. Rohit deelt de cirkel voor "disaster risk management for cultural heritage". Daarin staan alle stadia opgenomen. Unesco heeft een handleiding voor werelderfgoedbeheerders ontwikkeld waarin deze cyclus wordt uitgelegd. Deze staat op <https://whc.unesco.org/document/104522>



Om de risico's voor cultureel erfgoed, bezoekers en medewerkers in Nederland te kunnen duiden, is het raadzaam om naar de regionale risicokaarten en profielen te kijken. Te vinden op:

- <https://www.risicokaart.nl/home>
- <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/veilig-erfgoed/veiligheidsregio-en-erfgoed/regionaal-risicoprofiel>

Jigyasu adviseert elke erfgoed-site gebruik te maken van het archiefsysteem. De database is bruikbaar voor de risico's. Zelfde database is voor riskmanagement. Per risico moet je de parameters bekijken en in lagen het riskmanagement afgaan. Per laag moet je actie ondernemen (uitgaande van de basis). Goede coördinatie met andere instanties is van belang.

Voor de Nederlandse werelderfgoederen heb je meerdere eigenaren per werelderfgoed. De vraag is of je nu van de siteholders riskmanagement mag verwachten. Jigyasu zegt van wel. De guidelines moet je coördineren. Je moet de mensen betrekken van je werelderfgoed bij het opstellen van de strategie. Iedereen is verantwoordelijk die betrokken is. Hoe houd je echter alle belanghebbenden gefocust wanneer een ramp niet aan de orde is, immers noodsituaties komen gelukkig niet al te vaak voor. Dit vereist herhaaldelijke briefings en oefeningen/simulaties moet houden. Als tip geeft hij de werelderfgoederen mee om een animatie te maken, zodat mensen het effect kunnen zien wat er kan gebeuren. Dat heeft een sterk effect om mensen betrokken te houden. Een voorbeeld hiervan is de toolkit Disaster Risk Management van werelderfgoed George Town. De toolkit is te raadplegen op: <https://gtwhi.com.my/disaster-risk-management/>

Op de vraag of alle aanwezigen het risicomanagement goed onder controle heeft, wordt afwisselend gereageerd. In sommige gevallen wordt onderscheid gemaakt tussen regulier en site crisismanagement. Daarin ligt ook de sleutel. Andere hebben behoefte aan een beter contact met de crisispartners, zoals de veiligheidsregio. Om beter inzicht te krijgen in wat de veiligheidsregio voor het werelderfgoed kan betekenen is het raadzaam om contact op te nemen. Bovendien is het raadzaam dat het Werelderfgoed niet alleen op de risicokaart staat maar ook actief wordt meegenomen in het regionaal risicoprofiel. Dit laatste is geen vanzelfsprekendheid en vereist een pro-actieve houding van de siteholders, omdat de wet Veiligheidsregio's niet vereisen dat er ook beleid wordt gevoerd op cultureel erfgoed. Ervaring in Schokland leert dat de veiligheidsplannen in de eerste instantie niet waren afgestemd. Dat doen ze nu in overleg met de veiligheidsregio's. Hoe ga je om met publiek en hoe stel je de collectie veilig? Welke procedures van belang voor werelderfgoed? Dit kost wel tijd en energie, het werd in eerste instantie niet gezien als direct belang. Ook Kinderdijk herkent dit. De veiligheidsregio richt zich allereerst tot de gemeente. Het gevoel heerst dat de gemeente liever niet heeft dat werelderfgoed zelf contact opneemt met de veiligheidsregio.

2. Capacity Building

Na de lunchpauze volgt het Capacity building gedeelte. Hierbij staat de poster 'crisisbewust in vijf stappen' centraal en hebben de deelnemers een inkijkje in de crisisbeheersingsstructuren in Nederland gekregen. De *workshop Crisisbewust Handelen* vindt plaats met de presentatie van Piet Tolsma, beleidsadviseur Risicobeheersing Veiligheidsregio Groningen en Angela Dellebeke, adviseur Calamiteiten/Veiligheidszorg bij het Nationaal Archief.

2.1 Inleiding op de Nederlandse crisisbeheersingsstructuren

Hoe werkt crisisbeheersing? Wanneer er processen zijn dan overstijgt de bevoegdheid de erfgoedbeheerder. Je hebt minimaal invloed op de processen. Er worden keuzes gemaakt door instanties die effect hebben op jouw site. Piet Tolsma van Veiligheidsregio Groningen geeft een presentatie. Zeven jaar geleden is Nederland opgedeeld in 25 veiligheidsregio's. Piet gaat dieper in op wat een veiligheidsregio inhoudt en wat het doel is van het plan. Het draait om preventie, respons en nazorg.

Een belangrijk instrument is de bestuurlijke netwerkkaart voor cultureel erfgoed, ter ondersteuning bij het nemen van besluiten door de veiligheidsregio bij een (naderende) crisis.

Welke vragen stel je? Tolsma raadt de [BOB structuur](#) (beeld- oordeels- en besluitvorming) aan.

Crisis kent schaarste, daarom worden prioriteiten gesteld. Eigen veiligheid van de hulpverleners staat voorop. Hij geeft een overzicht van de fases en opschaling in Grip 1 t/m 4.

Hoe is natuurbescherming in de structuur opgenomen? Zoals natuursites (Waddenzee).

Tolsma geeft aan dat dit niet goed is opgenomen en daarom is het goed om er meer aandacht aan te besteden. Overigens zijn er wel coördinatieplannen voor de Waddenzee (is groot gebied). Leermoment is omgaan met vrijwilligersorganisaties. Voor incidentbestrijders was dat nieuw. Betrokken mensen kun je ook laten helpen maar je moet ze anders aansturen.

Welke criteria heb je bij natuurgebied voor Grip 4? Hoe hoger GRIP fase hoe bestuurlijke het wordt. Dan gaan er bestuurlijke belangen spelen. Grip 4 gaat over 1 veiligheidsregio's en 3 veiligheidsregio's betrokken in het Waddengebied. Van tevoren goed afspreken welke voorzitter het voor het zeggen heeft.

Marjolein Groen meldt dat de Stelling van Amsterdam in 5 veiligheidsregio's ligt. Ze vraagt of de veiligheidsregio wel een beeld heeft waar het cultureel erfgoed ligt, staat het op de kaart? Dit staat volgens Tolsma niet vanzelfsprekend op de kaart. Als het niet is vastgelegd, is het lastig om te bepalen waar de prioriteit komt te liggen.

Het is belangrijk om binnen de organisatie van het werelderfgoed een contactpersoon aan te wijzen op het gebied van disaster riskmanagement. Deze

persoon kan in contact staan met overheids-hulpdiensten. Maar wat moet zo iemand kunnen/weten? Volgens Tolsma gaat het om iemand die besluiten kan en mag nemen en ook moet weten hoe het gebied eruitziet en waar de prioriteiten liggen. Wat moeten we redden als eerste, zodat snel keuzes gemaakt worden.

Dit geldt ook bij kleinschaligere crises en calamiteiten, zoals brand. De eerste prioriteit is de veiligheid van mens en dier. Pas daarna wordt het behoud van erfgoed een punt van aandacht. Eerst wordt een risico inschatting gedaan door de Officier van Dienst van de Brandweer bepaald of hulpverleners veilig naar binnen en veilig naar buiten kunnen. Juist daarom is het belangrijk dat er goed contact is. Van tevoren kan al besproken worden wat mogelijk is en wat zich in het pand bevindt dat belangwekkend is. Daarnaast is het belangrijk om te investeren in voldoende preventieve maatregelen om de gevolgen van een calamiteit te minimaliseren. Tolsma adviseert het gebruik van sprinklerinstallaties.

Mochten de werelderfgoederen nog vragen hebben aan Tolsma van de Veiligheidsregio dan kan dat ook één op één via [Piet Tolsma](#).

2.2.Workshop

Na de presentatie over crisisbeheersing in Nederland wordt gestart met de workshop '[Crisisbewust in 5 stappen](#)'. Over het algemeen geldt dat u als erfgoedbeheerder zelf verantwoordelijk bent voor het voorkomen of beperken van schade aan het erfgoed waar u zorg voor draagt. Maar bij met name grootschalige crises als een natuurbrand, terrorisme en overstroming, kunt u te maken krijgen met crisispartners zoals de Veiligheidsregio, hulpdiensten, gemeente en overheidsorganen op rijksniveau. Wat is de juiste voorbereiding op een grootschalige crisis? En op hulp van welke crisispartner kunt u rekenen? En wat kunt u allemaal zelf doen?

Het doel van de workshop was de deelnemers uit te dagen om de concrete en mogelijk noodzakelijke stappen die u kunt nemen als sitemanager van een werelderfgoed inzichtelijk te krijgen. Uiteindelijk zullen sitemanagers het onderwerp disaster riskmanagement actief mee moeten nemen in het beheer van de site en in het managementplan. Voorbereid zijn op een crisis, klein of groot, kan schade aan erfgoed voorkomen of beperken. De 5 stappen-aanpak helpt u hierbij.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) heeft, met inbreng van de Nederlandse Unesco Commissie en Blue Shield Nederland, een poster ontwikkeld om de stappen inzichtelijk te maken. Wat kan je voor, tijdens en na een crisissituatie doen. Vragen die tijdens de workshop aan bod komen zijn: Wat zijn de grootste risico's, waar liggen de prioriteiten. Wat doe je al een crisis dreigt? Wie heb je tijdens de crisis nodig? Vandaag bespreken we de stappen voor en tijdens de crisis.

Een belangrijke vraag die ter sprake komt is: werelderfgoed geen specifiek aandachtspunt is binnen het huidige veiligheidsbeleid. Hoe kan relevante informatie over crisisbeheersing en veiligheidszorg gedeeld worden met de werelderfgoederen. Is er wellicht een rol voor de Stichting Werelderfgoed Nederland weggelegd, om als centraal contactpersoon te fungeren. Van daaruit kan het zelf worden overgedragen naar de werelderfgoederen.

2.3 Conclusie break-outrooms

De eerste groep ging aan de slag met de vraag: *Hoe vorm je crisisteam? – Nut en doel van het calamiteitenplan.* Belangrijk is dat er een duidelijke lijn is m.b.t. de verantwoordelijkheden. Dit moet in de 'koude fase' in kaart worden gebracht. Bij deze voorbereiding hoort ook een risico-inventarisatie. De schaal en het soort calamiteit, kan van invloed zijn op het crisisteam. Mitigerende maatregelen (benoem de risico's en hoe kun je die voorkomen of klein mogelijk houden), actieteam intern (siteholder, specialisten, manager) wie is beslissend bevoegd. Hoe regelen we alles collectief met alle actoren en wie communiceert naar buiten toe?



De Tweede groep ging aan de slag met de voorbereidingsfase. Wie is er aanspreekpunt/verantwoordelijk voor de veiligheid en wie heb je bij een crisis buiten de organisatie nodig? Beschik je over de gegevens van je crisispartners, zoals de politie en brandweer. Het is essentieel om juist in deze fase mensen/instanties verbonden aan jouw erfgoed te informeren en 'horen'. Identificeer wat van belang is om te beschermen, wat de risico's zijn en van wie je afhankelijk bent om het te kunnen borgen. Bijvoorbeeld door in gesprek te gaan met de veiligheidsregio om aan te geven wat binnen een grotere site de exacte locaties zijn van erfgoed dat veiliggesteld moet worden. Ervaring leert dat bij een calamiteit het lastig is om improviserend te werken. Een belangrijke punt is de reflectie van de siteholder: in hoeverre is de dreiging jouw verantwoordelijkheid?



De derde groep richtte zich op de acute of warme fase. Een grootschalige ramp heeft zich voorgedaan. Hoe ziet de crisiscommunicatie eruit? Hoe kan je informatie effectief delen en hoe zorg je dat je zo goed mogelijk communiceert met crisispartners, bezoekers en andere belanghebbenden. Het advies is om te werken met een situatierapport (zie Annex). Een dergelijk gestructureerde aanpak en overlegwijze helpt bij een heldere beeldvorming. Crisiscommunicatiespecialist Robert Wichink gaf waardevolle tips. Focus op de feiten, welke actie is het meest urgent (veiligheid mensen)? Welke communicatiekanalen heb je tot je beschikking? Benoem direct een woordvoerder. Deze is in de lead. Die mag het woord doen.

Zorg voor mediawatch. Wat wordt erover de ramp gecommuniceerd, door reguliere pers en via social



media? Deel alleen procesinformatie en houdt het feitelijk. Blijf weg bij doden/gewonden en geef de hulpdiensten de ruimte om hun werk te doen. Ken je plek. Erfgoed is geen prioriteit. Volg de instructies van de hulpdiensten, zoals de brandweer. Blijf in contact met de brandweer over belangwekkend erfgoed op locatie. Houd er rekening mee dat de informatie moet komen vanuit de werelderfgoederen zelf. Deze informatie moet waar mogelijk al voorafgaand worden gedeeld (bijv. evacuatieplan, relevante informatie over brandbaar materiaal etc.), zodat snel gehandeld kan worden wanneer een ramp zich voordoet.

Deze bijeenkomst betreft een samenwerkingsverband tussen het Kennisuitwisselingsprogramma van Stichting Werelderfgoed Nederland en het Werelderfgoed Capacity Building Programma van de stichting, de Nederlandse Unesco Commissie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

3. Relevante bronnen

Calamiteitenplan:

Handreiking Voorbereid bij Crises en Calamiteiten, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: https://www.unesco.nl/sites/default/files/inline-files/DEF_RCE001-Handreiking%20Crisisorganisatie%20collectiebeheer.pdf

Integraal Plan Veiligheidszorg, Vereniging Beheerders Monumentale Kerkgebouwen: <https://www.vbmk.nl/wp-content/uploads/2019/10/VBMK-IPV-format.pdf>

- *Checklist*: <https://www.vbmk.nl/wp-content/uploads/2020/04/Controlelijsten-1-16.pdf> (Controlelijst 10)
- *Wat te doen bij? De Calamiteitenkaart*: <https://www.vbmk.nl/wp-content/uploads/2020/04/Calamiteitenkaart.pdf>

Handleiding voor het maken van een Calamiteitenplan voor Collectiebeherende Instellingen, Museumconsulenten: <https://museumconsulenten.nl/wp-content/uploads/2020/10/Handleiding-maken-calamiteitenplan-ICN-2003.pdf>

- *Specifiek over crisisorganisatie*: (bijlage 3 pagina 76 van het pdf-document)

Voorbeeld Integraal Veiligheidsplan, Werelderfgoed de Beemster:

<https://gemeentebestuur.beemster.net/Vergaderingen/Commissie-Algemene-en-Financiële-zaken/2009/22-april/19:30/Integraal-veiligheidsplan-Beemster-2009-2012/integraal-veiligheidsplan-Beemster.pdf>

Risico inventarisatie:

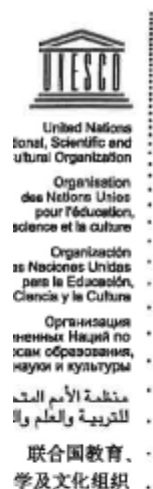
De Risico-pannenkoek, Governance Code Cultuur:

https://museumconsulenten.nl/wp-content/uploads/2020/10/GCC_tool_2014_09-risicopannenkoek.pdf

Handboek Risicomanagement voor Collecties, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed:

https://www.cultureelerfgoed.nl/binaries/cultureelerfgoed/documenten/publicaties/2016/01/01/risicomanagement-voor-collecties/risicomanagement_voor_collecties_handboek.pdf

4. Annex



Culture Sector
World Heritage Centre

H. E. Mr Stefan Krawielicki
Ambassador
Permanent Delegate of
Germany to UNESCO
UNESCO House

H. E. Mr Hans Carel Wesseling
Ambassador Extraordinary and
Plenipotentiary
Permanent Delegate of the Kingdom
of the Netherlands to UNESCO
7, rue Eblé
75007 Paris

Ref.: CLT/WHC/EUR/19/11362

11 January 2019

Subject: **State of conservation of the Dutch and German components of the transnational World Heritage property "Wadden Sea"**

Dear Ambassadors,

It was with great concern that I learnt of the spill of containers from the cargo vessel "MSC Zoe" near the island of Borkum.

In this respect, the World Heritage Centre has taken note of media articles (see example in the Annex) reporting about significant debris from the lost containers at the coastlines of islands belonging to the World Heritage property "Wadden Sea". We are sending you this information in accordance with Paragraph 174 of the *Operational Guidelines* in order to enable us to verify, with your authorities, the content of the information.

I would be grateful if the German and Dutch authorities could inform the World Heritage Centre about the exact location of the incident and any impacts on the state of conservation of the property, especially as some of the lost freight is reported to contain hazardous material. Furthermore, referring to the grounding of the vessel "Glory Amsterdam" one year ago (see the German authority's letter of 26 February 2018), I would be grateful for any updates by the German authorities regarding the outcomes of the investigation by the Federal Bureau of Maritime Casualty Investigation and the water police.

Finally, I would like to express my appreciation to both of your authorities' swift emergency response with regards to surveying and cleaning of the coast.

Thanking you for your continuous collaboration and support in the implementation of the World Heritage Convention, I remain,

Yours sincerely,

Mechtild Rössler
Director

Bron: Brief van het Werelderfgoedcentrum gericht aan de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij Unesco in Parijs met een verzoek tot informatie over de gevolgen van de containerramp in de Waddenzee.

Dit is een voorbeeld van een situatierapport. Dit rapport wordt opgesteld na het eerste crisisteamoverleg en wordt tijdens elk volgend overleg aangevuld, zodat de leden van het team altijd beschikken over de meeste actuele informatie.

SITRAP	
Onderwerp	Beschrijf de crisis in een paar trefwoorden.
Aan	Naam van de persoon die rapport ontvangt.
Datum / tijd	Datum en tijd van opmaak.
Nummer	Volgnummer.
Periode	Aanvang van de situatie.
Status	Status van dit rapport: concept of definitief?
Classificatie	Is het openbaar, geheim of vertrouwelijk?

BEELD	
Kernverhaal	Beschrijf in het kort wat er aan de hand is.
Beeld	Schets het beeld puntsgewijs en feitelijk.
Percepties (media, publiek)	Wat wordt er bericht over deze situatie in de media?
Actoren	Welke partijen zijn betrokken? Maak een netwerkanalyse.

2. OORDEEL	
Scenario's	Wat zijn de (mogelijke) gevolgen van het beeld?
Worstcasescenario	Beschrijf dit scenario in twee regels.
Verwacht scenario	Wat is het reële scenario?

3. BESLUIT / ADVIES	
Leg hier de besluiten vast. Geef prioritering aan en benoem actiehouders.	

4. COMMUNICATIE	
Strategie	Hoe verloopt de communicatie? Terughoudend of juist uitgebreid?
Doelgroepen	Met wie communiceren we? Benoem de interne en externe doelgroepen.
Middelen	Welke middelen/kanalen worden gebruikt om te communiceren? Sociale media als Facebook, LinkedIn, eigen website.
Boodschap	Wat is de inhoud van onze boodschap? Welke tekst gaat naar buiten toe? Noteer hier de tekst.

5. OPSCHALING	
Instelling crisisteam	Volledig opschalen of beperkt?
Gemeente	Is de gemeente erbij betrokken?
Veiligheidsregio	Is de veiligheidsregio erbij betrokken?

Bron: voorbeeld situatierapport uit *Vorbereid bij calamiteiten en crisis Crisisorganisatie in collectiebeherende instellingen*, RCE

Werelderfgoed Capacity Building

Bouwstenen voor een sterk erfgoedbeheer



Unesco
Nederlandse Commissie



Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

